

Op de Van Beverninghlaan 4 woont de heer Ab Spruijt, een Gouwenaar pur sang, zoals uit het interview zal blijken. Op dit plekje "met het mooiste uitzicht op het park" wonen Ab en Teak Spruijt sinds 1973. De 83-jarige Ab is een telg uit een bekend Gouds geslacht, dat zijn sporen in de Goudse gemeenschap ruimschoots heeft verdiend.

Ab Spruijt

Verzameling

Onlangs heeft de heer Spruijt vanwege zijn leeftijd een unieke verzameling over zeppelins ingeleverd bij een veiling. Dit betrof een uitgebreide collectie van alles wat met de luchtschepen van voor de Tweede Wereldoorlog te maken heeft. Zestig jaar lang heeft hij aan deze enorme verzameling kunnen werken, die volgens hem "uniek in de wereld" is. Er zitten vele bijzondere stukken bij, zoals brieven van Graf Von Zeppelin, die het luchtschip heeft uitgevonden. Daarnaast zijn er talrijke voorwerpen, zoals postzegels, brieven, hoogtekaarten, ja zelfs bestek en serviesgoed uit de gondels. Hierover heeft onlangs een stuk in het AD gestaan. Hij verzamelde nog veel meer, zoals oude plattegronden en stadsgezichten van Gouda, die hij nu ook van de hand heeft gedaan.

Dat verzamelen heeft hij niet van een vreemde, want zijn vader stond bekend als de "Duivenkoning van Gouda", een internationaal bekende duivenfokker, die in het park achter zijn huis zo'n 5.000 duiven hield. Ook verzamelde hij schilderijen en Chinees porselein. Zowel vader als zoon maakten carrière in de drukkerijwereld; pa was directeur van de toenmalige drukkerij Koch en Knuttel op de Turfmarkt.

Brand

Dan volgt een bizar verhaal over de dag dat zijn vader werd geboren op de Fluwelensingel, waar nu de Schouwburglaan is. Op die dag in 1889 raakte de baker met de blaker per ongeluk het gordijn van de bedstee van zijn grootmoeder en

in een mum van tijd stond alles in lichterlaaie. De kraamvrouw en de baby werden op de nipper gered, de baker helaas niet en het hele huis brandde af. Alleen de prachtige voordeur bleef gespaard en die staat nu als kapstok bij zijn jongere broer in Waddinxveen. Het gezin verhuisde naar Oosthaven 19, waar nu Sociëteit de Reünie is, een groot huis met hokken voor duiven in de tuin. Na verloop van tijd vond Opa Spruijt het tijd worden dat zijn zoon op zichzelf ging wonen met duiven en al en hij liet daarom op de Van Beverninghlaan een huis bouwen. Het huis ernaast op nr 37 stond er al en 36 werd er tegenaan gebouwd. Het is ontworpen door architectenbureau De Wilde in 1914, die twee identieke huizen had gebouwd: De Walgaerde op de ene hoek en 36 op de andere. Karakteristiek is onder andere de granieten muur onderaan en het grote portiek. In 1916 kwam de houten voorgevel van 36 erin, de pilaren van zandsteen waren besteld in Tsjecho-Slowakije. Maar in de oorlog moesten die bij de grens blijven staan en pas na 1918 kwam er zandsteen op. In 1916 is pa getrouwd en in 1918 alweer gescheiden.

Overleving in de eierbroedmachine

Op een grote wereldtentoonstelling van pluimvee in Den Haag in 1920 had de weer vrijgezelle Spruijt duiven ingezonden. Een jonge nog onbekende vrouw had kippen ingezonden: "maleiers", (vecht)kippen met lange poten. Bij de uitreiking door Koningin Wilhelmina wonnen beiden de gouden medaille en elkaars hart, want het was liefde op het eerste gezicht. Ze trouwden en deze dierenliefhebster werd de moeder van Ab Spruijt.

Van het aantal kinderen bleven er twee in leven. Hijzelf werd als 6,5 maandskind geboren en dankzij zijn tante, die vroedvrouw was, heeft hij het gehaald: hij werd in de eierbroedmachine gelegd, een originele voorloper van de couveuse, en dat experiment werkte wonderwel. Vijf jaar later kwam er nog een broertje bij, die ook nog in leven is.

Bezoektijd

Achter hun huis op nr 36 kwam je via een poort op een vierkant terrein met 70 duivenhokken tot achter de sloot, de Jan Verzwollewetering, die later gedempt is. De tuin liep tot achter de huizen van de Van Swietenstraat, Kattensingel en

Van Strijenstraat. Er waren ook kippen, fazanten, kanaries, eenden en konijnen. Het huis kreeg grote bekendheid en enorme toeloop van mensen in de jaren '20 en '30. Zondag om de week tussen 9-12 uur was er bezoektijd, waar busladingen vol mensen, ook buitenlanders, op afkwamen. Ab moest met zijn broer met gepaste tegenzin opdraven om rond te leiden, duiven te laten beetpakken en mee te helpen met de koffie.

Pa heeft ongeveer 33.000 prijzen gewonnen met de duiven en hij schreef 28 boeken en brochures.

Duiventil met van Swietenstraat op de achtergrond

Nog meer aanloop

Beroemde mensen kwamen er over de vloer, bijvoorbeeld in 1938. Hij herinnert zich een bespreking in de voorkamer tussen de Britse minister van Oorlog en zijn Nederlandse collega. Op Schiphol wilde de Engelsman eerst langs Spruijt in Gouda, die een goede vriend was. Daar zou beslist zijn over onderzeeërs aan Engeland uitlenen ja of nee.....

De directeur van Kodak, George Eastman, kwam ook paar keer langs uit Amerika. Pa Spruijt deed namelijk proeven met dierenfotografie en mocht de nieuwe Amerikaanse toestellen en lenzen testen.

Zo had hij ook zijn connecties met Philips: de warmtelamp werd ook voor het opfokken van kippen en eenden gebruikt.

De firma Sluis liet bij hem het veevoer testen, omdat ze zoveel verschillende dieren hadden. Met Avifauna waren ook contacten. Ook de zwanen uit ons park kwamen iedere winter en bleven een vorstperiode in een hok. Spruijt weet nog dat hij de beesten heeft helpen uitbikken uit het ijs, dan gingen ze in een zak en in de schuur om te overwinteren.

Voor de Rijks Serum Inrichting te Rotterdam werden geneesmiddelen getest.

Bijzondere bouw

Terug naar het huis. Dat is met een vooruitziende blik gebouwd: als enige huis is dit gebouwd op speciaal glas.

Dit was gedaan vanwege de hoge grondwaterstand en het optrekkende vocht. Er zou nog een verdieping op kunnen, en er is rekening gehouden met een liftkoker en een wijnkelder. De hoeken staan extra stevig met op iedere hoek vier palen, zodat het pand haast niet kan zakken. Dat was in die tijd heel bijzonder in de bouw. In 1932 kreeg het als eerste in Gouda centrale verwarming. Heel mooi is de imposante marmeren hal met bovenin een koepel met glas-in-lood en een trappenhuis met teakhouten leuningen en grote glazen porte-manteau deuren. Sinds 1988 is het pand beschermd monument. De huidige bewoners, de familie Van Mierlo heeft nr 36 reuze opgeknapt en zo goed mogelijk weer in de oude staat gebracht.

Van Beverninghlaan 36 (links)

De laan is in twee delen gebouwd: de ene stijl met ramen met mooie tekeningen erboven, de andere met uitstekende balkonnetjes. De rij iepen voor de deur is vlak na de oorlog gesneuveld en de laan werd van zijn grint ontdaan en bestraat. Recht voor de deur was de ingang van villa Honk met aan de andere kant richting park de uitgang. Met paard en koets kwam men voor de mooie balustraden langs rijden. Honk is gebouwd in 1902 door een planter uit Indië, de koepel op het huis is een plantershoed met zes pilaartjes. Spruijt speelde als jongen in de koepel; hij ziet de grote windvaan bovenop nog voor zich, met een man die de wind blies en een grote koperen knop.

Leeuwen bij de poort

Vanuit de huiskamer op nr 4 heb je een mooi uitzicht op de twee leeuwen bij de toegangspoort. Hij heeft ervoor gezorgd dat ze wat meer richting park staan. Op gravures zijn ze nog te zien bij de Kleiwegbrug. In de jaren zestig werden die leeuwen er een paar keer afgereden. Bij de derde aanvaring stelde hij voor de leeuwen na te laten gieten, de echte in het museum te zetten en de nagemaakte er bovenop. Daar is niet op ingegaan en ze verbleven geruime tijd bij steenhouwer Roodbol. Uiteindelijk zijn ze teruggekomen en bij de officiële heropening van de Leeuwenpoort heeft Spruijt nog gesproken. Als beloning van al die inspanning kan hij er nu dagelijks naar kijken.

Bijverdiensten

Als jongen was hij vroeg uit de veren om om vijf uur mee te varen op de groenteschuiten uit de polder van Bloemendaal, die naar de groenteveiling op de Houtmansgracht voeren. Als jongen kon hij dan een kwartje verdienen met de schuit lossen.

Bij het Bloemendaalse Verlaat –waar nu restaurant l'Étoile staat- sprongen de jongens op de schouwen, om met de boeren mee te varen de Bleekerssingel af.

Ook met de Goudse paardenmarkt verdiende hij een zakcentje: als paardenvoorloper, waarvoor hij 15 cent kreeg.

Op de Kleiweg heeft hij nog gelopen vanaf het Lombokterrein bij het station in '38/'39, met olifanten van circus Bever, ook hielp hij de tribunes opbouwen en dat allemaal voor een paar vrijkaartjes.

Hij voetbalde vaak in het park en werd een paar keer in de cel gestopt, omdat dit niet mocht. Dan moesten de ouders de kinderen komen ophalen en zelf straffen. Pa wilde hem niet komen halen, zodat hij pas 's avonds werd thuisgebracht door oom agent. Hij mocht de bal weer meenemen. Thuisgekomen moest hij dan zonder eten naar bed.

Oorlog

Duitse officieren kwamen in de oorlog het duivental controleren. Vader had verbinding met Engeland en zijn postduiven gingen naar Engeland voor klandestiene berichtgeving. De Engelse en Nederlandse duiven werden gewisseld op het Tjeukemeer via watervliegtuigen. De jongens moesten in de gecontroleerde hokken de duiven vliegensvlug verwisselen met de nog te tellen beesten, om het aantal te laten kloppen.

Nummer 4

In 1972 kwam het huis op nr 4 te koop, precies op de dag dat Ab en Teak voor een maand met vakantie gingen. Na hun vertrek van nr 36 werd nr 4 te koop gezet. Er waren vier gegadigden. Bij terugkomst stond nog dat bord te koop en Spruijt wilde het graag hebben. Na doortastend optreden en met goed onderhandelen is de koop door Ab in der minne geschikt. Maar toen had hij nog dat andere huis op 36. Dat huurden zijn ex-schoonouders en nog een huurder (hij woonde zelf beneden). Hij huurde flats voor die mensen en het oude huis werd verhuurd en later verkocht aan een accountantskantoor, waarna het stevig werd verbouwd. Uiteindelijk verkocht hij het ouderlijk huis toch met behoud van een groot deel van de tuin. Die grond verkocht hij in stukjes aan bewoners van de Van Swietenstraat en op het laatste stuk tuin kwamen de woningen die er nu staan aan de Kattenburcht.

van Beverninghlaan 4

Huidige huis

Nog even terug naar het pand waar hij nu woont. Dit was bij koop een ongerieflijk huis. Boven was niets: de bewoners sliepen beneden naast de woonkamer. Drie maanden heeft hij toen zelf verbouwd, ook de keuken is helemaal veranderd, zodat de woning helemaal op maat gesneden is. In de achtertuin heeft hij twee jaar geleden een aanlegsteiger laten aanleggen, niet voor een boot, maar voor als het zomers erg warm is, dan kun je daar de koelte zoeken. En op die manier blijft het genieten in het park. Hopelijk kunnen de Spruijten het nog een tijdje uitzingen op dat fraaie plekje op de Van Beverninghlaan en kan Ab met de kopieën van zijn verkochte verzameling nagenieten van alle mooie herinneringen aan dit stukje Gouda.